Ügyszám: 570/P/2009-3.

Tisztelt […] Úr!

A hozzám érkezett panaszbeadványában a közüzemi szolgáltatók azon gyakorlatát kifogásolja, hogy a cégek a mérőóra átírásához halotti anyakönyvi kivonatot, hagyatékátadó végzést, illetőleg tulajdoni lapot kérnek.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 1. pontja szerint személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az ingatlan tulajdoni lapján, a jogcímet igazoló szerződésben, a halotti anyakönyvi kivonatban, továbbá a hagyatékátadó végzésben mind-mind szerepelnek olyan adatok, amelyek meghatározott természetes személlyel állnak kapcsolatban, ezért azok személyes adatnak minősülnek.

Az Avtv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az *érintett hozzájárul, vagy azt törvény* vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete *elrendeli*.

A földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény (a továbbiakban: GSZT.) 39. §-ának (5) bekezdése értelmében a közüzemi fogyasztó közüzemi szerződésének többek között a szerződő felek megnevezését kell tartalmaznia (természetes személyeknél ez a nevet és a lakcímet foglalja magában). A GSZT 14/A. §-a adja meg a felhatalmazást a gázszolgáltatónak, hogy a törvényben meghatározott célokból a fogyasztó, valamint a külön jogszabályban meghatározott fizető azonosításához szükséges és elégséges személyes adatot kezelje. Ezen rendelkezések alapján a gázszolgáltató a név, a lakcím, az anyja neve, valamint a születési hely és idő kezelésére jogosult.

A GSZT. 53. § g) pontjában kapott felhatalmazás alapján a 111/2003. (VII.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 2. számú melléklete további szabályokat tartalmaz a fogyasztó személyében beállt változás kötelező bejelentésére, és a változást igazoló iratok bemutatására:

Ha a fogyasztó olyan fogyasztási helyre költözik, vagy olyan szolgáltatási helynek lesz a használója, ahol gázszolgáltatás van, és ezt igénybe vette, köteles ezt a közüzemi szolgáltatónál 15 napon belül bejelenteni, *a változást igazoló iratokat bemutatni*, és új közüzemi szerződést kötni. A közüzemi szolgáltatás igénybevételével az új fogyasztót a korábbi fogyasztóval kötött szerződés tartalmával azonos jogok illetik meg, és kötelezettségek terhelik az új szerződés megkötéséig.” /16. § (2)/

Valamennyi közüzemi szolgáltatóról szóló törvény, illetőleg a végrehajtásukra kiadott kormányrendeletek hasonlóképpen rendelkeznek, így a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény 45. §-ának (1) bekezdése értelmében a távhőszolgáltató a felhasználók és a díjfizetők azonosító adatai közül természetes személyek vonatkozásában a névre, lakcímre, születési időre és helyre vonatkozó adatokat kezelheti.

A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról szóló 157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet 3. melléklete szól a Távhőszolgáltatási Közüzemi Szabályzatról. Ennek értelmében *a távhőszolgáltató jogosult a tulajdonváltozás igazolására alkalmas okirat bemutatását igényelni.* (21.3)

A felhasználó személyében történt változás, illetve a fogyasztásmérő átírása már új szerződés megkötését jelenti. Az ügyfél személyében beállt változást igazoló iratok, (adásvételi szerződés, hagyatékátadó végzés, halotti anyakönyvi kivonat, bérleti szerződés, birtokbaadási jegyzőkönyv stb.) valamint a személyazonosításra alkalmas okmány bemutatása az ügyfél jogszabályi előíráson alapuló kötelezettsége. Tehát a fogyasztó személyében beállt változást igazoló okirat, valamint a személyazonosításra alkalmas okmány bemutatása, és abból a közüzemi szerződés megkötéséhez

szükséges adatok megismerése és rögzítése szükséges, és egyben elegendő a személyesen eljáró ügyféllel való szerződéskötéshez.

A fentiekből logikusan következik, hogy Ön bármilyen iratot bemutathat a közüzemi szolgáltatónak, amely a fogyasztó személyében beállt változást igazoló okiratnak minősül, azaz akár az örökös személyét igazoló önkormányzati igazolást stb. – nem kizárólag a halotti anyakönyvi kivonatot, hagyatékátadó végzést, illetőleg a tulajdoni lapot.

Ezeket a változást igazoló dokumentumokban foglalt személyes adatokat azonban csak abban a körben ismerheti meg a például a gázszolgáltató, amelyben arra törvényi felhatalmazása van, azaz természetes személy fogyasztó esetén a nevét, lakcímét, anyja nevét, és a születési helyét és idejét ismerheti meg és kezelheti jogszerűen. Az Avtv. 5. §-ában foglalt célhoz kötöttség elvének megfelelően tehát személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, és csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen.

Ami az ügyfél személyében beállt változást igazoló iratokról készült fénymásolatok kezelését illeti, az adatvédelmi biztos álláspontja az eddig kialakult gyakorlatnak megfelelően továbbra is az, hogy az energiaszolgáltatóknak a hatályos magyar jogszabályi előírások erre nem adnak törvényi felhatalmazást. A fogyasztásmérő átírásához szükséges adatok felvétele nem lehet célja és indoka a fent említett dokumentumok másolatai kezelésének, annál is inkább, mert példának okáért a hagyatékátadó végzés legtöbb esetben nemcsak az új fogyasztó, hanem az elhunyt valamennyi örökösének személyes adatait, valamint az örökség részét képező ingók és ingatlanok részletes adatait is tartalmazza.

Ebből következően jelen esetben a szolgáltató akkor jár el jogszerűen, ha úgy igényli a másolatokat a fogyasztótól, ha lehetőséget biztosít neki arra, hogy ebből minden olyan személyes adatot töröljön, illetve kitakarjon, amely nem tartozik a fenti körbe, és e lehetőségről a fogyasztókat tájékoztatja is.

Összefoglalva tehát elmondható, hogy amennyiben Ön a dokumentumról készített fénymásolatot úgy adja át a szolgáltató részére, hogy az csak a változást dokumentáló részeket tartalmazza, a többi személyes adat azonban nem olvasható rajta, úgy Ön jogszerűen jár el, ezen igazolás el nem fogadása esetén a szolgáltató pedig jogszerűtlenül.

Amennyiben már átadta például a hagyatékátadó végzés másolatát a cégnek, a fentiekre való tekintettel az Avtv. 11. § (1) bekezdésének b) pontja alapján visszakérheti annak fénymásolatát, valamint kérheti - a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével - a dokumentumban szereplő valamennyi, a szolgáltatók által jogosulatlanul kezelt adat törlését. (14-16. §).

A személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos kérdéseivel forduljon hozzám továbbra is bizalommal.

Budapest, 2009. április 27.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András